

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
(Φ.Ι.ΛΟ.Σ.) ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Τ Ρ Ι Κ Α Λ Ι Ν Α

ΕΤΗΣΙΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΤΟΜΟΣ 14ος

ΠΡΑΚΤΙΚΑ
3ου ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ ΤΡΙΚΑΛΙΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
(Τρίκαλα, 5-7 Νοεμβρίου 1993)
ΜΕΡΟΣ Α΄

ΙΔΡΥΜΑ ΛΕΩΝΙΔΑ Κ. ΜΑΚΡΗ
ΤΡΙΚΑΛΑ 1994

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
— Οργανωτική Επιτροπή-Κατάλογος Συνέδρων	7
— Πρόγραμμα εργασιών 2ου Συμποσίου Τρικαλινών Σπουδών	9
— Χαιρετισμοί στην τελετή ενάρξεως του Συμποσίου ...	15

Α. ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

<i>Κ. ΜΗΤΣΑΚΗ, καθηγήτῃ Παν/μίου Αθηνών,</i> Η «Θεσσαλία» του Ἀγγελου Σικελιανού. Μια παραδοσιακή ανάγνωση	29
<i>ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ζ. ΣΟΦΙΑΝΟΥ, δ.φ.-δ/ντῃ Κ.Ε.Μ.Ν.Ε. Ακαδημίας Αθηνών,</i> Ανέκδοτα υμνογραφικά κείμενα αναφερόμενα στον μητροπολίτη Λαρίσης και κτίτορα της Μονῃς Δουσίκου Ἀγιο Βησσαρίωνα († 1540)	37
<i>ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΧΡ. ΧΑΤΖΗΓΑΚΗ,</i> Το σατιρικό στοιχείο στην ποίηση του Κλαύδιου Μαρκίνα	69

Β. ΙΣΤΟΡΙΑ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

<i>ΧΡΙΣΤΟΥ Θ. ΚΡΙΚΩΝΗ, καθηγήτῃ Παν/μίου Θεσ/νίκης,</i> Νεομάρτυρες-Εθνομάρτυρες Κληρικοί Δυτικής Θεσσαλίας. Αίτια και αφορμαί των μαρτυριών των Νεομαρτύρων	79
<i>ΑΘΑΝ. Ε. ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗ, καθηγήτῃ Παν/μίου Θεσσαλονίκης,</i> Τρικαλινοί έμποροι στις παραδουνάβιες ηγεμονίες (ΙΗ'-ΙΘ' αιώνες)	95
<i>ΙΩΑΝΝΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ, αν. καθηγήτῃ Παν/μίου Θεσ/νίκης,</i> Τα οθωμανικά τουρκικά έγγραφα της Ιεράς Μονῃς Σωτήρος Δουσίκου: η Μονή ως τα μέσα του 16ου αιώνα.	101
<i>ΕΛΕΝΗΣ ΤΕΓΟΠΟΥΛΟΥ, σχολικής συμβούλου ειδικ. αγγλικών,</i> Κέντρο Μελέτης-Έρευνας της Τοπικής Ιστορίας στα Τρίκαλα. Μια άλλη Διάσταση στην Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών	121

<i>ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΝΗΜΑ, δ.φ.-φιλόλογου,</i>	
Η συμβολή των μονών Δουσίκου και Μετεώρων στην ανάπτυξη της παιδείας στην περιοχή Τρικάλων κατά την Τουρκοκρατία	129
<i>ΠΑΣΧΑΛΗ ΑΝΔΡΟΥΔΗ αρχιτέκτονος-αρχαιολόγου,</i>	
Οι ναοί του Αγ. Γεωργίου και Αγ. Αχιλλίου στο χωριό Παλαιόπυργος (Ζαβλάντια) Τρικάλων	149
<i>ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΗ-ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ, αρχαιολόγου,</i>	
Η περιοχή Τρικάλων κατά την Παλαιολιθική εποχή και αναφορά στο πλαίσιο αυτής της εποχής στον υπόλοιπο κόσμο	177
<i>ΛΑΖΑΡΟΥ ΑΡΣΕΝΙΟΥ, δημοσιογράφου,</i>	
Η μεταφορά ξυλείας με τα νερά του Πηνειού	185
<i>ΣΤΑΥΡΟΥ ΓΟΥΛΟΥΔΗ, φιλόλογου,</i>	
«Έστω δε μετά γνώμης του ηγουμένου του Αγίου Νικολάου». Η διορατικότητα του οσίου Αθανασίου στην ίδρυση και οργάνωση του Μετεώρου: Νέος Οίνος σε Νέους Ασκούς	193
<i>ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΜΠΑΛΑΤΣΟΥΚΑ, αρχαιολόγου,</i>	
Η εικονογραφία του Αγίου Βησσαρίωνος, μητροπολίτη Λαρίσης (Μάρτ. 1527-Σεπτ. 1540) καί κτίτορα της Ιεράς Μονής Μεταμορφώσεως του Σωτήρος (Δουσίκου)	203
<i>ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΥΡΚΟΥ-ΤΑΓΙΑ, φοιτητή ιστορίας-αρχαιολογίας,</i>	
Ένα ιατρικό επεισόδιο στην ιστορία της Μονής Δουσίκου	233

Γ. ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

<i>Μ.Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗ, λέκτορα λαογραφίας Παν/μίου Θράκης,</i>	
Παραδοσιακές μεταμφιέσεις του Δωδεκαημέρου από την περιοχή Τρικάλων	243
<i>ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΡΑΠΤΗ, δ.φ.-λαογράφου,</i>	
Προχριστιανικές επιβιώσεις λαϊκής πίστης και λατρείας των κατοίκων Μυροφύλλου Τρικάλων	271
<i>ΦΑΝΗΣ ΜΠΑΛΑΜΩΤΗ, δ.φ.-λαογράφου,</i>	
Η ομορφιά και ο στολισμός της γυναίκας στα δημοτικά τραγούδια του Νομού Τρικάλων	315
<i>ΝΙΚΟΥ ΜΠΑΖΙΑΝΑ, φιλόλογου,</i>	
Δημοτικά τραγούδια Δυτικής Θεσσαλίας. Μια ιστορική ηχογράφηση	331

<i>ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, δασκάλου,</i>	
Ξυλοκόποι, καρβουνιάρηδες και ασβεστάδες του Κόζια-	
κα	345

Δ. ΓΕΩΛΟΓΙΑ-ΚΛΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

<i>ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΠΑΠΑΖΑΧΟΥ, καθηγητή Παν/μίου Θεσ/νίκης,</i>	
Σεισμικότητα και μακράς διάρκειας πρόγνωση σεισμών	
στην περιοχή της Θεσσαλίας	375
<i>ΛΑΖΑΡΟΥ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗ, καθηγητή Παν/μίου Θεσ/νίκης,</i>	
Σχηματισμός και εξέλιξη των Μετεώρων	387
<i>ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΛΕΚΚΑ, λέκτορα Παν/μίου Αθηνών,</i>	
Το γεωπεριβαλλοντολογικό πλαίσιο του Νομού Τρικά-	
λων	399
<i>ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΣ ΓΟΥΓΟΥΛΑΚΗ-ΖΙΩΖΙΑ, φιλόλογου,</i>	
Αξιοσημείωτα σεισμολογικά, καιρικά και άλλα φαινόμενα	
στην περιοχή Τρικάλων από τον ΙΣΤ΄ ως τον ΙΘ΄ αιώνα,	
όπως μαρτυρούνται από διάφορες ενθυμήσεις	403
<i>ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΓΟΡΓΟΓΕΤΑ, ερευνητή,</i>	
Τ' αγριολούλουδα της περιοχής Ασπροποτάμου	437
Νέα Βιβλία-Παρουσίαση βιβλίων	473
Σχόλια	495
Οι δραστηριότητες του Φ.Ι.Λ.Ο.Σ.	502